

МЕТОДИКИ ОЦІНКИ ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА

студент гр. Фс-32 Сухомлин Д.В.

У час ринкових реформ деяка частина українських підприємств опинилася у важкому економічному становищі. Це пов'язано не тільки із загальною ситуацією в країні, але й зі слабкістю фінансового керування на підприємствах. Відсутність навичок адекватної оцінки власного фінансового стану, аналізу фінансових наслідків прийнятих рішень поставили багато з них на грань банкрутства.

Питанню визначення ймовірності банкрутства підприємств приділяється значна увага з боку вітчизняних та зарубіжних науковців. Розробкою методик і критеріїв прогнозування банкрутства займалися такі провідні вчені як Е. Альтман, У. Бівер, Р. Ліс, Г. Спрінггейт, Дж. Таффлер, Г. Тішоу, Д. Дюран та ін. Вагомий внесок у вирішення проблемних питань з банкрутства та антикризового управління зробили вітчизняні вчені: І. Жук, Л. Лігоненко, О. Терещенко, Т.Тесленко та ін. [1]

Зарубіжні методики побудовані на основі розрахунків комплексних показників ймовірності банкрутства з ваговими коефіцієнтами біля індикаторів. Вагові коефіцієнти моделі не є надійними для оцінки фінансового стану вітчизняних підприємств [4].

Розглядаючи зарубіжні розробки моделей оцінки банкрутства, слід враховувати, що дані моделі основані на підприємствах тих країн, в яких вони були розроблені, і не в повній мірі підходять для оцінки ризику банкрутства вітчизняних суб'єктів господарювання через різну методику відображення інфляційних факторів, різної структури капіталу, а також відмінностей в законодавчій, інформаційній базі.

Методики мають ряд суттєвих обмежень для застосування їх на українських підприємствах [2]: більшість зарубіжних методик побудовані з урахуванням вагових коефіцієнтів показників, які розраховані на основі американських аналітичних даних, а отже вони не відповідають сучасному стану економіки; дані моделі не враховують специфіку діяльності українських підприємств, а саме: особливості податкового законодавства, ведення бухгалтерського обліку, вплив інфляції та ін.; за результатами моделей не можна зробити висновок про можливість подальшого розвитку підприємства; граничні значення запропоновані зарубіжними вченими часто є недосяжними для українських підприємств. Вказані методики дають можливість визначити наближення банкрутства, але не дають можливості спрогнозувати перехід від однієї фази життєвого циклу підприємства до іншої.

Проблему неможливості застосування зарубіжних моделей спробував вирішити вітчизняний економіст О.Терещенко, який запропонував 6-ти факторну модель: [3]

$$Z=a_1x_1+a_2x_2+a_3x_3+a_4x_4+a_5x_5+a_6x_6 \quad (1)$$

Де a_1 - a_6 – питома вага коефіцієнтів;

x_1 - коефіцієнт покриття

x_2 - коефіцієнт фінансової автономії

x_3 – коефіцієнт оборотності капіталу

x_4 – коефіцієнт рентабельності операційного продажу

x_5 – коефіцієнт рентабельності активів

x_6 – коефіцієнт оборотності позикового капіталу

Дана методика має ряд суттєвих переваг над зарубіжними методиками, а саме: є зручною у використанні; розроблена з урахуванням вітчизняних статистичних даних; модель враховує галузеві особливості підприємств.

Але ця методика є недостатньо досконалою і потребує поліпшення.

Таким чином, можна сказати, що існує безліч методик визначення ймовірності банкрутства, але на сьогодні не має такої методики за допомогою якої можна було б визначити ймовірність банкрутства вітчизняних підприємств. При використанні зарубіжних методик не можна точно визначити стан вітчизняних підприємств.

1. Бучкова С.М. Теория и практика бухгалтерського учета и аудита. – №2. – 2009 г. – С. 1-4
2. Рязасва Т.Г. Зарубіжні методики визначення ймовірності банкрутства підприємства / Т.Г. Рязасва, І.В. Стасюк // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – №3.Т.1. – С. 177-181.
3. Дубинская Е.С. Анализ современных моделей и методик прогнозирования кризисного состояния предприятия / Е.С.Дубинская // Вісник Донбаської державної машинобудівної академії. – 2009. – №2(16). – С. 84-89.
4. Терещенко О.О. Фінансова санація та банкрутство підприємств : навч. посіб/О.О.Терещенко – К.: КНЕУ,2004. – С. 75.

Науковий керівник: доц. **Плікус І.Й.**

Сухомлин, Д.В. Методики оцінки ймовірності банкрутства підприємства [Текст] / Д.В. Сухомлин; наук кер. І.Й. Плікус // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6-8 травня 2014 р.: у 2-х т. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, О.В. Люльова. - Суми : СумДУ, 2014. - Т.2. - С. 404-406.